

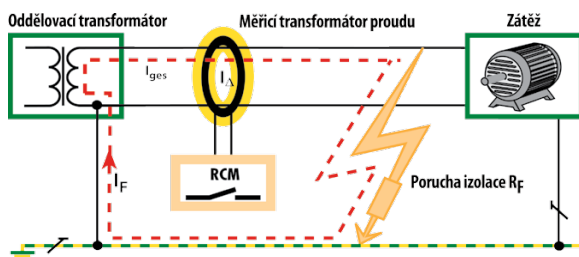
Co znamená doporučení ČSN 33 2000-7-710 monitorovat pokles izolačního odporu v TN-S sítích?

Podle této normy již obvykle nemusí stačit zajistit pouze odpojení až v okamžiku překročení meze kritické hodnoty.

Vladimír Frič, Produktový manažer zařízení pro kontrolu elektrické bezpečnosti BENDER MEDICS, GHV Trading, spol. s r.o.

Již několik let je v platnosti norma **ČSN 33 2000-7-710 - Elektrické instalace nízkého napětí - Část 7-710: Zařízení jednoúčelová a ve zvláštních objektech - Zdravotnické prostory**. Ta je nyní základní normou pro elektroinstalace ve zdravotnictví. Pohled na tuto normu se často soustřeďuje především na zálohování sítí a zdravotnické izolované soustavy (ZIS). Do jisté míry je to zákonité, protože nejkritičtější obvody a přístroje ve zdravotnictví jsou napájeny právě ze zálohované izolované sítě a zajistit, aby parametry ZIS byly plně v souladu s požadavky této normy tak, aby to zároveň bylo provozně bezproblémové a snad i přívětivé, to je úkol jen pro nejzkušenější firmy v tomto oboru. A Bender se svými systémy je mezi nimi bezpochyby lídrem.

Obr. 1 Tento monitoring se provádí měřením rozdílových proudů na všech vstupních a výstupních pracovních vodičích.

Jenomže vysoké požadavky norma neklade pouze na ZIS, ale právě také na sítě TN-S. A to je tématem tohoto článku.

Síť TN-S je, vedle zdravotnické IT sítě (ZIS), ve zdravotnictví hojně využívána. V této souvislosti je zásadním požadavkem normy rozvod pětivodičovou TN-S sítí již nejpozději od místa vstupu do budovy, tzn. nejpozději od hlavního rozváděče. A na to navazuje další **doporučení, trvale monitorovat izolační stav TN-S sítě a hlásit technickému personálu pokles tohoto parametru. Viz čl. 710.411.4.**

Toto je schopen zajistit velmi citlivý proudový transformátor.

Jako monitorovací zařízení se využívají **RCMS** (Residual current monitoring system), které na rozdíl od běžných proudových chráničů dokáží indikovat reziduální proud v monitorovaném obvodu již při jeho nízké hodnotě, aniž by došlo k nežadoucím odpojení obvodu v důsledku překročení nastavené meze proudového chrániče.

Toto včasné varování potom umožňuje přijmout opatření k zajištění nápravy, opravy, nebo náhradního řešení.

Požadavky na typ citlivosti RCD

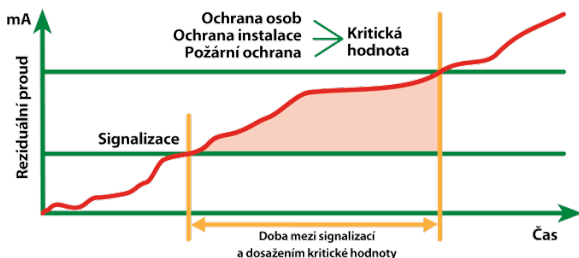
RCD (Residual current device), vč. RCMS, je zařízení reagující na reziduální proud.

Typ citlivosti odpovídá tvaru průběhu vybavovacího proudu RCMS a v moderní době je to parametr velmi důležitý.

- typ AC - citlivost na střídavý proud
- typ A - citlivost na střídavý a pulzující stejnosměrný proud procházející nulou
- typ B - citlivý na střídavý, stejnosměrný pulzující a hladký, nebo zvlněný stejnosměrný proud.

Ve zdravotnických prostorech 1. a 2. skupiny (dle normy 7-710), kde jsou vyžadovány proudové chrániče, musí být vybrán jen odpovídající typ A nebo B v závislosti na možném vznikajícím unikajícím proudu. Tzn., že typ AC není povolen. viz čl. 710.411.3.2.1.

Avšak elektrické zátěže v moderních systémech, jako jsou speciální přístroje a zařízení, počítače, elektronické před-

řadníky, kopírky apod., vzhledem k jejich nelineární spotřebě elektrické energie, mohou v případě chyby generovat také pouze zvlněný až hladký poruchový proud. A to vyžaduje úplné přehodnocení ochrany a monitorovací technologie. Také tradiční zařízení citlivá na pulzující stejnosměrný poruchový proud (typ A), se v těchto případech stávají nepřesnými až nepoužitelnými. Konvenční typy RCMS se svými součtovými proudovými transformátory totiž nejsou schopny aktivovat spoušť v případě zvlněného až hladkého

Obr. 2 Včasná informace o nárůstu reziduálního proudu v obvodu.

Obr. 3 Pohled na vybavení rozváděče se dvěma RCMS460-D, čtyřmi AN420 a 24x proudovými transformátory W20AB. Toto osazení monitoruje 24 smyček (vývodů).

stejnoseměrného chybového proudu, kdy nedochází ke změnám magnetizace v čase a proto ani k induktivnímu přenosu energie do spouštěcího relé RCMS. To je důvodem, proč také pro zdravotnické instalace je vhodné uplatnit přístup aktuální edice normy ČSN 33 2000-5-53, která pro takové zátěže, ve zdravotnictví již zcela běžně, doporučuje monitorování reziduálního proudu citlivé na AC/DC, tzn. typ B s citlivostí také na hladký nebo zvlněný stejnosměrný proud.

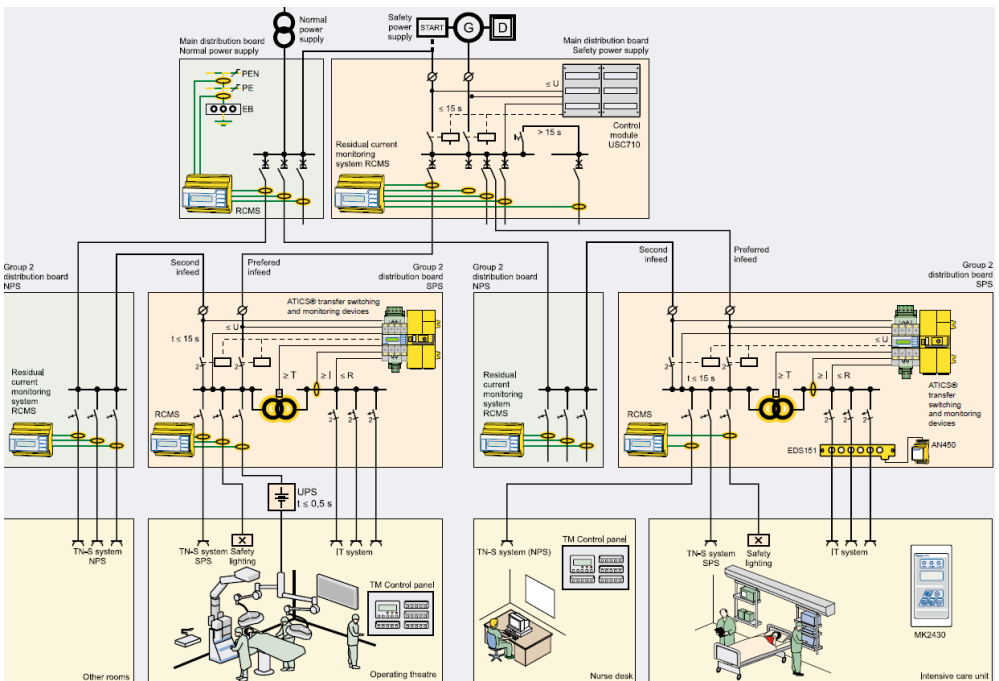
Univerzální modulární systém RCMS na základě RCMS460/490 může monitorovat reziduální proudy v mnoha proudových smyčkách TN-S sítě při velkém rozsahu proudů a tzn. i průřezů vodičů. Základními komponentami univerzálního modulárního systému jsou kromě monitorů reziduálních proudů řady RCMS460 nebo RCMS490 dále také externí měřiči

transformátory proudu řady W, WS, WR, W-AB a pro napájení těchto transformátorů také zdroje AN420.

RCMS460/490 je monitorovací a vyhodnocovací jednotka, ke které je připojeno vždy až 12 proudových transformátorů, které snímají proudy na všech pracovních vodičích specifické zátěže, tzn. kromě PE vodiče(!).

V bezprouchovém stavu je součet vstupního a výstupního proudu nulový. V případě poruchy izolace však začíná přes zátěž téci reziduální proud do PE vodiče buď přímo nebo přes zem. Tehdy primárním obvodem proudového transformátoru začne protékat rozdílový proud, jehož odezvu v sekundárním vinutí vyhodnotí připojený monitor RCMS. Ten určí, která proudová smyčka vykazuje poruchu a vyšle signál do nadřazené řídicí jednotky, resp. v případě autonomního provozu rozsvítí příslušnou alarmovou signalizaci.

Obr. 4 Obr. 4
Přehledové schéma systému na sběrnici BMS s automatickým přepínáním sítí a monitorováním sítí ZIS a TN-S.

RCMS je obvyklé začlenit mezi ostatní systémy na sběrnici BMS, vč. monitorování ZIS, a jejich informace a alarmová hlášení také zobrazovat na příslušných panelech MK... Kontrolní a signalizační panely (centrální řídicí jednotky) MK2430, popř. MK800 nebo jiné panely Bender Medics, umožňují řídit vyhodnocovací jednotky RCMS a centrálně zobrazovat data z těchto přístrojů.

Popřípadě je možné po sběrnici BMS také přenášet ovládání a signalizaci pomocí převodníků, např. COM465IP, na centrální displej nebo panely jiných výrobců.

RCMS150 Monitor reziduálních proudů s integrovanými měřicími transformátory je šestikanálový přístroj pro monitorování reziduálních proudů typu B v uzemněných AC/DC sítích.

S novými RCMS150 lze během provozu měřit a vyhodnocovat poruchové reziduální proudy v rozsahu 0 až 300 mA a 0 až 2000 Hz, tzn. plnohodnotnou citlivost typu B.

RCMS150 je kompatibilní s dalšími zařízeními Bender a výměna informací mezi jednotlivými vyhodnocovacími zařízeními RCMS150, RCMS460/490, signalizačními panely, převodníky, popřípadě dalšími systémy Bender, probíhá prostřednictvím sběrnice BMS s rozhraním RS-485. To znamená, že celou budovu nebo jakékoli její větší nebo menší části lze trvale monitorovat z centrálního nebo kteréhokoliv místa, jako jsou řídicí místnost, nebo například sesterna, vč. možnosti paměti historie s ukládáním až 1000 zpráv s časovou značkou.

Dalšími vlastnostmi RCMS150 jsou prostorová úspornost a jednoduchá instalace v rozváděčových skříních, průměr vnitřního otvoru ideálně přizpůsobený pro měření reziduálního proudu v koncových vývodech a až 89x RCMS150 a 534 monitorovaných vývodů na jediné sběrnici BMS.

RCMS150 umožňuje nejvyšší možnou úroveň dohledu na zátěže v místě i čase.

Obr. 5 Monitor reziduálních proudů RCMS150

Umožňuje detekovat nežádoucí stavy už v rané fázi. Čím blíže ke konečné smyčce je nainstalována technologie RCMS, tím přesněji lze zaznamenat poruchové proudy a to je hlavní úlohou šestikanálového RCMS150.

Hlavní přednosti systému RCMS:

- Detekce a indikace úrovně reziduálních proudů před nežádoucím neočekávaným odpojením, prevence požární bezpečnosti a poškození zdraví a majetku
- Možnost monitorování rozsáhlých sítí nebo jejich částí z jednoho nebo několika centrálních pracovišť.
- Individuální nastavení dle požadavků soustavy

Více informací Vám rádi poskytnou pracovníci firmy GHV Trading:

GHV Trading, spol. s r.o.

Edisonova 3, 612 00 Brno

tel. CZ +420 541 235 532-4,

tel. SK +421 255 640 293,

ghv@ghvtrading.cz, ghv@ghvtrading.sk

www.ghvtrading.cz

www.ghvtrading.sk

Stáhnout aktuální katalogy Bender